

## Sunjatsen, Čankajšek, Mao Zedong a Deng Xiaoping - dějiny, politika, ideologie v Číně ve 20. století

Vyučující: Mgr. Denisa Hilbertová, M.A.

Od konce 19. století procházela Čína bouřlivým obdobím, během kterého hledala své budoucí politické a ideologické směřování. Cílem kurzu je studenty seznámit předními osobnostmi čínské politiky, kteří se zcela zásadně podíleli na formování státní politiky, ideologie a tím i dějinného vývoje. Během kurzu bude detailněji představen osobní život vybraných politiků, Sunjatsena, Čankajška, Mao Zedonga a Deng Xiaopinga, a jejich ideologické názory, které se významně podílely na soudobých čínských dějinných meznících.

China had been going through a turmoil period since the 19<sup>th</sup> century. During those turbulence decades Chinese policymakers, philosophers and thinkers were looking for future political and ideological approaches that would solve Chinese problems. The goal of this course is to introduce the main Chinese leaders and politicians - Sun Yat-sen, Chaing Kai-shek, Mao Zedong and Deng Xiaoping - who formed China's development in the 20<sup>th</sup> century.

### **Kurz je založen na intenzivní četbě a diskuzi v hodině.**

Pozornost bude věnována především následujícím okruhům:

- osobnímu životu a událostem, jež formovaly Sunjatsena, Čankajška, Mao Zedonga a Deng Xiaopinga
- ideologii a osobní filozofii jednotlivých aktérů
- ideologický dopad na konkrétní dějinné události

Na konci tohoto kurzu bude student schopen:

- orientovat se v hlavní ideologických směrech 20. století v Číně
- na základě nabytých znalostí interpretovat tyto události v širším společenském a politickém kontextu
- popsat životní cestu a politickou kariéru Sunjatsena, Čankajška, Mao Zedonga a Deng Xiaopinga
- popsat proces převzetí moci v Číně Komunistickou stranou Číny v čele s Mao Zedongem a analyzovat specifika čínského komunismu

### **1. Úvodní hodina**

#### **2. Sunjatsen**

- a) Rodina
- b) Dobová situace
- c) Hledání změny

d) Politika

### **3. Sunjatsen**

- a) Filozofie
- b) Vliv
- c) Odkaz

### **4. Čankajšek**

- a) Rodina
- b) Dobová situace
- c) Vstup do politiky

### **5. Čankajšek**

- a) Ideologie
- b) Politický souboj
- c) Manželství
- d) Kontakty se zahraničím

### **6. Nacionalistická Čína**

- a) Ideologie a politika
- b) Kultura a zahraniční vliv
- c) Ekonomika
- d) Společnost

### **7.- 9. Mao Zedong**

- a) Rodina, dětství a dospívání
- b) Dobová situace
- c) Vzestup
- d) Ideologie v průběhu let
- e) Kult osobnosti
- f) Odkaz

### **10. – 11. Deng Xiaopinga**

- a) Muž ve stínu
- b) Nová Čína
- c) Dědictví

### **12. Závěrečná hodina**

- Test

**Hodnocení kurzu:**

Kurz je zakončen kolokviem.

- Písemný test skládající se z cca 20 otázek a odpovědí s výběrem z více variant; požadovaná úspěšnost 70 %.
- Prezentace v hodině

Splnění těchto dvou podmínek znamená udělení zkoušky. Při nesplnění některé z těchto podmínek vyučující může povolit alternativní ukončení předmětu (v případě závažných důvodů) – zpracování seminární práce na zadané téma a dle zadaných parametrů.

Materiály určené k práci na hodině budou studentům až na výjimky zprostředkovány elektronicky. Většina materiálů je v angličtině, menšina v češtině.

## **Literatura:**

### **Povinná literatura:**

- CHANG, Yong a Jon HALLIDAY. *Mao :příběh, který možná neznáte*. Translated by Michaela Ponocná. Vyd. 1. Praha: Beta-Dobrovský, 2006.
- FENBY, Jonathan. *Chiang Kai-shek: China's generalissimo and the nation he lost*. New York : Carroll & Graf, 2004. Nebo TAYLOR, Jay. *The Generalissimo: Chiang Kai-shek and the Struggle for Modern China*, Belknap Press, 2011.
- KISSINGER, Henry. *On China*, Penguin Books, reprinted 2014.
- FASS, Josef. *Sunjatsen*. Praha: Svoboda, 1966.
- SKŘIVAN, Aleš. *Teng Siao-pching, První muž Říše středu*, Praha: Epoque, 1996.

### **Doporučená literatura:**

- Marie-Claire Bergère *Sun Yat-sen*, Stanford, Calif : Stanford University Press, 1998.
- Delia Davin. *Mao Zedong*, Stroud : Sutton, 1997.
- Jonathan Clements. *Mao Zedong*, London : Haus, 2006.
- Rebecca E. Karl. *Mao Zedong and China in the twentieth-century world : a concise history*, Durham [NC] : Duke University Press, 2010.
- Jonathan Fenby. *Chiang Kai-shek: China's generalissimo and the nation he lost*, New York : Carroll & Graf, 2004, c2003.
- Jay, Taylor. *The Generalissimo: Chiang Kai-shek and the Struggle for Modern China*, Belknap Press, 2011.
- Hannah Pakula. *The last empress : Madame Chiang Kai-Shek and the birth of modern China*, London : Weidenfeld & Nicolson, 2010.
- Ruan Ming, *Deng Xiaoping : chronicle of an empire*, Boulder : Westview Press, 1994.

- David Goodman, *Deng Xiaoping*, London : Cardinal, 1990.
- VOGEL, Ezra. *Deng Xiaoping and the Transformation of China*, Belknap Press, 2013.

### **Některé doporučené online materiály (pouze v AJ):**

#### ONLINE MATERIALS:

Students should regularly review these online materials as the course progresses. They are highly accessible and helpful for students to making sense of Chinese history from a comparative perspective. They will help to shed light on some challenging topics, such as how the changes at home in USSR and Japan had an impact on the making of modern China, which we won't have time to cover in the class and could be developed by students into interesting final papers.

These resources complement the readings and will facilitate our discussions. Do not hesitate to bring interdisciplinary perspectives to the table.

1. \*\*\*Online course,

*Chinese Studies Online: Traditions and Transformations, Harvard*

Extension

School Open Learning Initiative, website: <http://www.extension.harvard.edu/open-learning-initiative/china-history> [This online course is an overview of Chinese

history from ancient times, taught by Professors William Kirby and Peter Bol, two of the most respectable scholars in the study of China. I highly encourage students to review the entire course.]

2. \*\*\*Online course,

*Visualizing Cultures*,

Massachusetts Institute of Technology, website:

<http://ocw.mit.edu/ans7870/21f/21f.027/home/index.html> [This is an awesome online resource for the study of history through visual materials. The website is visual-based and therefore accessible and entertaining. Pay special attention to units about Japan and its encounter with Western imperialism, a great resource to help draw essential comparisons between the opening of China and Japan to the world. Students will learn about how history is constructed through how people “see” the world. All writing on this website are great examples of good historical writing.]

3. \*\*Blog, China Beat:

*Blogging How the East is Read*,

co-founded by Professors Jeffrey N.

Wasserstrom & Kenneth L. Pomeranz, website: <http://www.thechinabeat.org/> [An extremely accessible blog presenting up-to-date scholarship on the study of historical and contemporary China. The editors compile interesting interviews, book reviews, opinion pieces, etc., for students and people interested in the rise of China as an academic field and beyond]

4. \*\*Online iTunesU Courses. Students should take advantage of the plethora of online courses available on iTunesU. You only need to have free software iTunes (both Mac and PC) to download the courses. It doesn't take much time at all to familiarize oneself with the software. Available courses include “From Mao to Deng: The Fall

and Rise of China in the 2nd Half of the 20th Century,” “The Dragon and The Cross: Christianity in China,” and “History of Modern East Asia (China and Japan).”

5. Other blog and news websites:

a. *China Hush*,

website: <http://www.chinahush.com/>

b. *China Smack*,

website: <http://www.chinasmack.com/>

c. *China Media Project*,

website: <http://cmp.hku.hk/>

d. *China Real Time Report*,

website: <http://blogs.wsj.com/chinarealtime/>